

Sygn. akt IV U 189/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Alina Kordus-Krajewska

Protokolant: sekr.sąd. Michał Ziółkowski

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2020 roku

sprawy z odwołania D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o odszkodowanie

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 16 marca 2020 roku

I. Oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 189/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 marca 2020r. (...) Oddział w T. , działając na podstawie art. 3 ust. 1, art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1205) **odmówił Pani D. S. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z (...) r. z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej wypadku.**

Ubezpieczona D. S. złożyła odwołanie od decyzji.

Wskazała ,że w dniu (...) r. w T. rozpoczęła pracę o godzinie 7.30 sekretariacie głównym Prokuratury Rejonowej T. (...) w T.. W ciągu dnia wykonując swoje obowiązki czuła dobrze i nie miała żadnych zawrotów głowy, nie przyjmowała też żadnych tabletek. Wracając około godziny 15.00 z gabinetu Zastępcy Prokuratora Rejonowego (...) iver, idąc obok biurka koleżanki A. K. straciła równowagę, na skutek czego noga prawa skrzyła się do środka i zaczęła upadać na podłogę. Upadając próbowała podeprzeć się ręką o stojącą obok szafkę, a plecami otarła się o ścianę co zamortyzowało upadek. Poczula wówczas silny ból nogi. Na skutek hałasu, który wywołał upadek, do sekretariatu z gabinetów wyszli p.o. Prokuratora Rejonowego M. L. i Zastępcę Prokuratora Rejonowego I. O.. W sekretariacie zjawila się również prokurator K. (...). Zastępcę Prokuratora Rejonowego I. O. i prokurator K. (...) zdjęły ubezpieczonej buta. Noga już w tym momencie była opuchnięta i bardzo bolała. Jak K. B. przykładala lód do nogi, która nadal puchła, po dłuższej chwili od upadku, zrobiło się ubezpieczonej słabo, najprawdopodobniej z powodu silnego bólu, o czym powiedziała zgromadzonym. Dopiero wówczas wezwano pogotowie.

Przez cały czas, od momentu w którym ubezpieczona straciła równowagę do momentu w którym poinformowała zebranych: A. K., prokurator K. (...), Zastępcę Prokuratora Rejonowego I. O., p.o. Prokuratora Rejonowego M. L. była przytomna i świadoma. Dokładnie pamiętała przebieg zdarzenia.

Szum w uszach i słabość poczuła dopiero po pewnym czasie kiedy prokurator K. (...) przykładała ubezpieczonej łód do nogi. W tym momencie siedziała przy biurku, do którego ubezpieczona doszła sama, kuśtykając na jednej nodze.

W decyzji, z dnia 16 marca 2020 r. znak (...), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział wskazano, iż do upadku doszło na skutek zasłabnięcia albowiem tak wynika z przedstawionej dokumentacji medycznej. Rzeczywiście w opisie konsultacji lekarskiej lekarz P. N. zawarł wpis o upadku w wyniku omdlenia na płaskiej powierzchni. Jednakże wpis ten nie odzwierciedla stanu faktycznego.

Z informacji z wywiadu zawartego w Karcie Informacyjnej z Odmowy Izby Przyjęć (...) Szpitala Miejskiego im. (...) w T. wynika, iż ubezpieczona została przywieziona do szpitala z powodu zasłabnięcia oraz bólu w okolicy stawu skokowego prawego w wyniku upadku. C.. „Chora pamięta całe zdarzenie.” twierdzono, iż nie wymaga hospitalizacji. Bezpośrednim świadkiem zdarzenia była A. K., która w dniu (...)r. w oświadczeniu powypadkowym, sporządzonym na potrzeby ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, dokładnie opisała przebieg zdarzenia. Wyżej wymieniona wskazała, iż ubezpieczona próbowała rękoma amortyzować upadek i rozmawiała ze świadkiem po zdarzeniu.

Jednocześnie wskazano w odwołaniu, iż gdyby przyjąć, iż przyczyną upadku było omdlenie, to niewątpliwie ubezpieczona doznałaby w jego przebiegu zdecydowanie większych obrażeń. Sekretariat główny Prokuratury Rejonowej T. - (...) w T. nie jest dużym pomieszczeniem. W miejscu gdzie ubezpieczona straciła równowagę i skrzyła nogę, w odległości jednego metra znajdują się biurko, szafka, ściana i drzwi, upadając bez próby amortyzacji upadku, w stanie nieprzytomności, uderzyłaby głową o otaczające meble.

Dodatkowo w protokole nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyny wypadku przy pracy sporządzonym przez pracodawcę Prokuratorę Okręgową (...)nie wskazano, iż przyczyną wypadku było omdlenie. Za jedną z przyczyn uznano zaś obciążenie w obrębie układu kostno - szkieletowego związane z wykonywaną długotrwałą pracą siedzącą, częste zmiany pozycji ciała z siedzącej na stojącą, tym samym mogące powodować ograniczenia w koordynacji ruchów.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu stanowiska wskazano ,że przebieg zdarzenia z (...) r. został opisany przez Zespół powypadkowy w protokole Nr (...) r.

Ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji powypadkowej wynika, że (...) r. podczas wykonywania obowiązków służbowych Pani D. S. uległa wypadkowi przy pracy (doznała złamania szczytu kostki bocznej prawej). Do ww. zdarzenia doszło na skutek zasłabnięcia (omdlenia na płaskiej powierzchni) - dowód : karta zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego „ wywiad - kobieta lat (...), zasłabła i osunęła się na ziemię, w wyniku czego doszło do urazu (prawdopodobnie zwichnięcia) stawu skokowego prawego, choroby przewlekłe neguje”, dowód : karta informacyjna z odmowy izby przyjęć (...) Szpitala Miejskiego im. (...) z (...) r. 21:53 „rozpoznanie ze skierowania : omdlenie i zapaść, rozpoznanie z Izby Przyjęć - R55-Omdlenie i zapaść” (dr S. K.), Opis konsultacji lekarza P. N. (...) Szpital Miejski im. (...) z (...) r. - „upadek w dniu dzisiejszym w wyniku omdlenia na płaskiej powierzchni”.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uznał zdarzenia, jakiemu Pani D. S. uległa w dniu (...) r. za wypadek przy pracy z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej (do zdarzenia doszło bez udziału czynnika zewnętrznego) i w konsekwencji 16.03.2020 r. wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd ustalił co następuje

Ubezpieczona D. S. jest pracownikiem Prokuratury Rejonowej w Toruniu, zatrudniona na stanowisku starszego referenta. W dniu zdarzenia wykonywała swoje obowiązki służbowe m.in. roznosiła pocztę .

Wracając około godziny 15.00 z gabinetu Zastępcy Prokuratora Rejonowego (...)iver, idąc obok biurka koleżanki A. K. straciła równowagę, na skutek czego noga prawa skrzyła się do środka i zaczęła upadać na podłogę. Upadając

próbowała podeprzeć się ręką o stojącą obok szafkę, a plecami otarła się o ścianę co zamortyzowało upadek. Pomogły wstać ubezpieczonej pracownik A. K. oraz prokuratorzy Izabela Oliver i K. (...) Z uwagi na silny ból nogi prawej oraz objawy takie jak szum w uszach, błądź, ogólną słabość wezwano pogotowie.

W protokole nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyny wypadku przy pracy sporządzonym przez pracodawcę Prokuraturę Okręgową w Toruniu nie wskazano, iż przyczyną wypadku było omdlenie. Za jedną z przyczyn uznano zaś obciążenie w obrębie układu kostno - szkieletowego związane z wykonywaną długotrwałą pracą siedzącą, częste zmiany pozycji ciała z siedzącej na stojącą, tym samym mogące powodować ograniczenia w koordynacji ruchów.

Dowód: protokół nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyny wypadku

W karcie zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego wskazano w wywiadzie zasłabnięcie, stan po zasłabnięciu przytomna.

Dowód : karta zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego w aktach ZUS

W karcie informacyjnej z odmowy z Izby przyjęć zapisano pacjentka 38 letnia została przewieziona do szpitala z powodu zasłabnięcia oraz bólu w okolicy stawu skokowego prawego w wyniku upadku. Chora pamięta całe zdarzenie. Rozpoznanie ze skierowania : omdlenie i zapaść,

Dowód : karta informacyjna z odmowy izby przyjęć (...) Szpitala Miejskiego im. (...) z (...) r. w aktach ZUS

W dokumentacji z dnia (...) wskazano „upadek w dniu dzisiejszym w wyniku omdlenia na płaskiej powierzchni”.

Dowód : opis konsultacji lekarza P. N. (...) Szpital Miejski im. (...) z (...) w aktach ZUS

Pani D. S. doznała złamania szczytu kostki bocznej podudzia prawego . Zdarzenie nie spowodowało stałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Złamanie zostało wygojone bez następstw w postaci obrzęków , zaników mięśniowych , upośledzenia funkcji podporowej kończyny oraz ograniczeń ruchomości.

Leczenie zostało zakończone (...)W dniu (...)ubezpieczona otrzymała orzeczenie o zdolności do wykonywania pracy. (k. 34 akt sprawy)

Dowód: opinia biegłego chirurga ortopedy k.44-45v, dokumentacja lekarska w aktach sprawy i aktach ZUS

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny, w zakresie koniecznym dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie, ustalony został na podstawie treści dokumentów znajdujących się w aktach sprawy . Istotnym był główny przedmiot sporu, który dotyczył prawa do jednorazowego odszkodowania w wyniku uszczerbku powstałego na skutek wypadku przy pracy.

Sąd uznał za miarodajną opinię biegłego chirurga-ortopedy. Osobie tej nie można przede wszystkim odmówić umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do sporządzenia opinii, zgodnej z tezami dowodowymi zawartymi w postanowieniu dopuszczającym ten dowód. Biegły posiada wystarczającą wiedzę z dziedziny medycyny objętej zakresem przedmiotowym powyższej opinii.

Przechodząc do rozważań merytorycznych należy wskazać, że zgodnie z dyspozycją art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U 2015, poz. 1242- dalej ustawa wypadkowa) za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń położonych. Z cytowanego przepisu wynikają cztery przesłanki, od spełnienia których uzależnione jest uznanie danego zdarzenia za wypadek przy pracy: nagłość zdarzenia, związek

z pracą, skutek w postaci urazu lub śmierć i zewnętrzność przyczyny zdarzenia (por. Jan Jończyk, Ubezpieczenia wypadkowe, PiP 2003/6/3).

Natomiast zgodnie z art.11 ust.1 ustawy z dnia 30.10.2002r.o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych(Dz. U. Nr 199, poz.1673 ze zm.) ubezpieczonemu, który w skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu , przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

2.Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy.

3. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

W komentarzu do art.11 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015, poz. 1242) pod red. Małgorzaty Gersdorf dostępnych w programie Legalis wskazano, że komentowana ustawa posługuje się na potrzeby ustalenia przesłanek przyznania jednorazowego odszkodowania pojęciami stałego i długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Za uszczerbek w obu przypadkach uważa się naruszenie sprawności organizmu. Z praktycznego punktu widzenia nie ma znaczenia rozróżnienie na stały i długotrwały uszczerbek na zdrowiu. Zarówno bowiem w razie doznania jednego, jak i drugiego rodzaju uszczerbku, odszkodowanie przysługuje w jednakowej wysokości (por. uwagi do art 12 WypadkiU). Istotna praktycznie jest jedynie granica uszczerbku długotrwałego - musi on trwać co najmniej 6 miesięcy. Stopień uszczerbku ustala się - zgodnie z ust. 3 komentowanego przepisu - po zakończeniu leczenia.

Spór między stronami dotyczył także pośrednio ustalenia , czy zdarzenie zostało wywołane przyczyną zewnętrzną, a w związku z tym, czy był to wypadek przy pracy w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U z 2002 r. Nr 199, poz. 1673 ze zm.), czy też z powodu braku przyczyny zewnętrznej zdarzenia nie zostały spełnione przesłanki takiego wypadku.

Trzeba jednak wskazać ,że dla przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania o co w tej sprawie wносиła ubezpieczona konieczne jest powstanie stałego i długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wyniku wypadku. Jak wynika z opinii biegłego ortopedy , której treść nie była kwestionowana przez strony, a także sąd nie znalazł podstaw do jej podważenia przebyte złamanie szczytu kostki bocznej podudzia prawego ubezpieczonej, które powstało w wyniku upadku zostało wygojone bez następstw.

Zatem zbędne było prowadzenie szerokiego postępowania i słuchanie szeregu świadków i strony w zakresie przebiegu zdarzenia wobec braku uszczerbku na zdrowiu u ubezpieczonej. Brak prawa do odszkodowania i oddalenie odwołania w sprawie opiera się na braku uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonej.

Na marginesie można wskazać ,że przy założeniu stanu faktycznego przedstawionego przez ubezpieczoną i znajdującego się w protokole powypadkowym , można ocenić ,że zdarzenie było wypadkiem przy pracy.

Ubezpieczona podała w odwołaniu ,że zła koordynacja ruchów spowodowała wygięcie nogi i upadek. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalili się trafny pogląd polegający na szerokim rozumieniu przyczyny zewnętrznej. Zgodnie z nim zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku przy pracy może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego, zdolny – w istniejących warunkach – wywołać szkodliwe skutki. Pogląd ten został zaakceptowany także w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego, który dodaje, że w tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, ale i siły przyrody, a nawet praca i czynności samego poszkodowanego, byleby nie zachodziły podstawy do stwierdzenia, że wypadek został spowodowany wyłącznie schorzeniem tkwiącym w organizmie pracownika. (por. uchwała SN z dnia 11.02.1963 r., zasada prawna, III PO 15/62, OSNCP 1963 Nr 10, poz. 215 oraz wyrok SN z dnia 16.06.1980 r., III PR 33/80, LEX nr 14532, z dnia 28.04.2005 r., I UK 257/04, LEX nr 390131).

Organ rentowy akcentował zapisy w dokumentacji medycznej. Budzą wątpliwości, wyciągnięte przez organ rentowy wnioski z zapisów w dokumentacji . Po pierwsze nie było zapaści o czym w dokumentacji(rozpoznanie ze skierowania). Nie wskazano faktycznie w karcie zlecenia wyjazdu zespołu ratunkowego i w karcie z odmowy z izby przyjęć kiedy nastąpiło zasłabnięcie czy przed czy po upadku. Lekarz P. N. napisał natomiast o upadku w wyniku omdlenia na płaskiej powierzchni. Logicznym jest jednak ,że omdlenie na płaskiej powierzchni nie mogło być przyczyną upadku i złamania . Logiczne są także wnioski odwołującej ,że gdyby zemdląca przed upadkiem to nie mogłaby się łapać mebli aby amortyzować upadek, co wynika z protokołu powypadkowego, ponadto była także świadoma bezpośrednio po upadku , gdyż rozmawiała z pracownikami , którzy do ubezpieczonej podeszli.

Można także dodać ,że w orzecznictwie omówiono także wypadki do których przyczyniło się omdlenie , atak padaczki. Można przedstawić stanowiska Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie I UK 20/07 (OSNP 2008/17-18/265), orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2007 r. w sprawie I UK 205/07 OSNP 2008/23-24/361, gdzie Sąd ten wskazał, że „zasłabnięcie ubezpieczonego rolnika, wskutek czego doszło do wyciągnięcia jego ręki w pas klinowy kombajnu zbożowego podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej, jest nagłym zdarzeniem wywołanym przyczyną zewnętrzną”.

Podobne stanowisko w zakresie oceny przyczyny zewnętrznej zostało zawarte w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2013 r. I UK 505/12, gdzie wskazano ,że śmierć pracownika podczas wykonywania w czasie pracy zwykłych czynności, wskutek urazów doznanych w wyniku upadku z wysokości spowodowanego atakiem padaczki, jest wypadkiem przy pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.). W orzeczeniu tym podano ,że napad padaczkowy nie spowodował samodzielnie zgonu pracownika , lecz wystąpił ciąg przyczynowo skutkowy. Uraz czaszki powodujący zgon nastąpił wskutek uderzenia o twardą powierzchnię.

W sprawie o jednorazowe odszkodowanie dla ubezpieczonej D. S., wobec braku przesłanki stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu z cyt. uprzednio art.11 ust.1 ustawy z dnia 30.10.2002r.o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych(Dz. U. Nr 199, poz.1673 ze zm.), Sąd nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i odwołanie oddalił.